

02 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw Nahima Lanjri aan de minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling over "het sociaal tarief voor gas en elektriciteit" (nr. 12598)
- de heer Wouter Raskin aan de vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel, over "de retroactieve toekenning van het recht op het sociaal tarief voor gas en elektriciteit" (nr. 12979)

02 **Questions jointes de**

- Mme Nahima Lanjri à la ministre de l'Énergie, de l'Environnement et du Développement durable, sur "le tarif social pour le gaz et l'électricité" (n° 12598)
- M. Wouter Raskin au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi, de l'Économie et des Consommateurs, chargé du Commerce extérieur, sur "l'octroi avec effet rétroactif du droit au tarif social pour le gaz et l'électricité" (n° 12979)

02.01 **Nahima Lanjri** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, sinds 1999, samen met de vrijmaking van de energiemarkt, werd ook een systeem van residentieel beschermde klanten in het leven geroepen, waardoor een sociaal tarief voor gas en elektriciteit mogelijk is. In 2007 werd er dan ook beslist om aan mensen met een tegemoetkoming voor personen met een handicap altijd het recht op dat statuut te geven. Sinds 2009 is er in principe ook een automatische toekenning, maar in de praktijk blijkt dat die pas wordt toegepast vanaf de beslissing van de Directie-generaal Personen met een handicap.

Voor een gemiddeld gezin met twee kinderen, op basis van de prijzen van de goedkoopste leverancier, kan het sociaal tarief een verschil maken van ongeveer 270 euro per jaar.

De ombudsman heeft om die reden telkens in zijn jaarverslag, ondertussen al meer dan drie jaar, een aanbeveling geformuleerd over deze kwestie. In 2012 formuleerde hij een eerste keer de aanbeveling dat in geval van retroactieve toekenning van de tegemoetkoming aan personen met een handicap, de rechthebbende niet vanaf het moment van de beslissing met betrekking tot zijn handicap maar wel vanaf het moment waarop hij recht heeft op het sociaal tarief, het sociaal tarief zou moeten ontvangen. Deze automatische toekenning bleek een zeer complexe zaak. Daarom stelden de ombudsmannen in 2012 een soort compromis voor. Zij stelden voor dat de Directie-generaal Personen met een handicap papieren attesten zou uitreiken aan de personen met een handicap die een tegemoetkoming krijgen, zodat deze dat aan hun leverancier kunnen bezorgen en de toepassing van het sociaal tarief aan te vragen, met retroactieve kracht.

Tot heden is dat probleem echter niet opgelost, hoewel er intussen overleg geweest is met uw administratie, met de Algemene Directie voor Energie en met de FOD Economie.

In principe zou het recht op het sociaal tarief niet afhankelijk mogen zijn van de snelheid van de werking van de administratie. Soms wordt het tegenargument gebruikt dat het systeem een verspilling bevat aan het eind van de keten, want dat het sociaal tarief onmiddellijk voor een volledig jaar wordt toegekend, wat soms leidt tot wat meer op het einde. Het belangrijkste argument is echter dat mensen die het sociaal tarief nodig hebben er nu jarenlang geen gebruik van kunnen maken. In het begin krijgen zij minder dan waar zij recht op hebben, omdat zij het sociaal tarief pas krijgen op het moment dat beslist wordt dat zij een handicap hebben. Nochtans, de Directie-generaal

02.01 **Nahima Lanjri** (CD&V): Depuis 2007, les personnes souffrant d'un handicap ont droit au tarif social pour le gaz et l'électricité. L'octroi de ce tarif n'est administrativement possible qu'après décision de la Direction générale (DG) Personnes handicapées.

Cela fait déjà trois années consécutives que le médiateur recommande dans son rapport annuel d'appliquer le tarif social avec effet rétroactif. En guise de compromis, il avait déjà proposé en 2012 que la DG Personnes handicapées délivre des attestations papier à remettre par les ayants droit à leur fournisseur. Jusqu'à présent, aucune solution n'a encore été trouvée.

L'administration de la ministre, la Direction générale de l'Énergie et le SPF Économie ont entre-temps engagé une concertation à cet égard. Le droit au tarif social ne devrait pas dépendre de la rapidité de l'administration. Si la DG Personnes handicapées décide de reconnaître un handicap avec effet rétroactif, il serait logique que le tarif social puisse également être octroyé avec effet rétroactif.

Pourquoi la proposition de compromis du médiateur n'a-t-elle pas encore été mise en œuvre? Où résident les difficultés? Comment la ministre compte-t-elle résoudre ce problème?

Personen met een handicap beslist met terugwerkende kracht een handicap te erkennen. Dat kan twee jaar retroactief zijn. Het zou dan ook logisch zijn dat het sociaal tarief eveneens retroactief wordt toegekend.

Vandaar dat ik opnieuw de vraag stel.

De federale ombudsmannen hebben samen gezeten met uw administratie. Zij hebben, om uit de impasse te geraken, het compromisvoorstel geformuleerd om in afwachting van de aanpassing van de automatische toepassing, waarnaar wij uiteraard nog altijd streven, het huidige systeem van automatische toepassing vanaf het trimester van de beslissing te behouden maar daarnaast moet het effectief de bedoeling zijn dat de eindafnemer of de klant de retroactieve toepassing van het sociaal tarief kan vragen vanaf de ingangsdatum van de beslissing. Dit zou hij dan kunnen vragen op basis van de papieren attesten die hij krijgt van de Directie-generaal Personen met een handicap. Dat is eigenlijk het compromisvoorstel dat geformuleerd is.

Ik neem aan dat uw administratie dat ook gekregen heeft. Kunt u mij zeggen waarom het nog altijd niet is toegepast? Wat zijn daar de moeilijkheden? Hoe zult u dat deblokkeren?

Ik neem immers aan dat u ook achter het principe staat dat mensen hun rechten moeten kunnen uitputten en dat zeker de zwaksten in onze samenleving, mensen met een handicap, als dan blijkt dat zij die handicap hebben en dat zij die al twee jaar hadden bijvoorbeeld, zij ook al twee jaar van dat sociaal tarief zouden moeten kunnen genieten en niet pas vanaf het moment waarop er een beslissing genomen is. Dit is eigenlijk te wijten aan de overheid, omdat het soms lang duurt voor er een beslissing genomen wordt. Als die beslissing eerder was genomen of onmiddellijk, dan zouden die personen ook al twee jaar van dat sociaal tarief hebben kunnen genieten. Het is dus geen meerkost, het is gewoon het principe dat de overheid er nog niet in slaagt om dat automatisch te doen vanaf het moment dat iemand daar recht op heeft.

Ik had graag van u vernomen hoe u dit probleem wil oplossen en of u op zijn minst met het voorstel van de ombudsman, dat een compromis is om dit al tijdelijk te doen, akkoord kunt gaan.

02.02 Wouter Raskin (N-VA): Mevrouw de minister, ik verwijs naar het jaarverslag van de federale ombudsman, waarin een aantal klachten over het sociaal tarief voor personen met een handicap aangekaart worden. Aan sommige doelgroepen worden retroactief tegemoetkomingen toegekend, maar zij genieten niet met dezelfde retroactiviteit van het daaruit voortvloeiende recht op het sociale tarief. Dat is het probleem.

Ik heb uw collega Sleurs daarover ondervraagd. Zij wees op de verantwoordelijkheid van FOD Economie. Ik kom nu bij u terecht, mevrouw de minister, maar ik neem aan dat u de vraag ook aan uw collega doorspeelt.

Hoe denkt u tegemoet te komen aan de aanbeveling van de federale ombudsman? Binnen welke termijn ziet u een effectieve oplossing voor dat probleem?

02.02 Wouter Raskin (N-VA): Dans son rapport annuel, le médiateur fédéral indique que certaines personnes porteuses d'un handicap touchent des indemnités avec effet rétroactif mais que cette rétroactivité ne concerne pas le droit au tarif social qui découle de leur situation.

Comment et dans quel délai la ministre compte-t-elle résoudre ce problème?

02.03 Marie-Christine Marghem, ministre: Chers collègues, je vous remercie pour vos questions, qui m'ont déjà été posées par d'autres membres de la commission. Au demeurant, notre président a eu ce dossier en charge lorsqu'il était secrétaire d'État.

Je souhaite très clairement indiquer que le cadre légal actuel ne justifie pas une application rétroactive du tarif social telle que proposée par le médiateur fédéral dans sa recommandation. Cette position est juridiquement justifiée. Même dans les pays voisins, aucune application rétroactive n'est prévue. Je me réfère également au tarif social pour l'eau dont l'application est uniquement fondée sur la situation au 1er janvier, tandis que, pour l'énergie, elle s'effectue sur une base trimestrielle – ce qui est plus favorable.

Nonobstant ces aspects légaux, mon administration s'est efforcée de formuler une proposition afin de répondre aux griefs du médiateur fédéral. Elle n'entretient aucun rapport avec le cadre légal relatif aux tarifs sociaux.

En résumé, j'ai proposé de verser un supplément à l'allocation sociale, qui aurait constitué une compensation pour le délai de traitement du dossier auprès du SPF Sécurité sociale - DG Personnes handicapées, dont vous avez parlé tout à l'heure. Pendant cette période, le bénéficiaire n'a donc pas perçu le tarif social. Cependant, le médiateur fédéral n'a pas répondu à cette proposition. C'est pourquoi celle-ci n'a eu aucune suite.

Pour éviter tout malentendu, car je veux être très claire dans ce dossier sensible, la mise en œuvre sur le plan juridique et opérationnel d'une telle proposition, comme l'a déjà un peu senti M. Raskin, relève de la compétence du SPF Sécurité sociale puisque ce supplément serait intégré aux allocations sociales.

En complément à ma réponse, je vous informe que je présenterai, dans quelques semaines, un dispositif qui élargit le bénéfice du tarif social gaz aux locataires des agences immobilières sociales et assimilées, allocataires qui étaient anormalement inclus dans certaines circonstances puisqu'ils ne disposaient pas de compteurs individuels. Ce sont donc plus de 1 800 ménages qui seront concernés par cette extension. Voilà ce qui est possible dans mes compétences. Je vous remercie de votre attention.

02.04 Nahima Lanjri (CD&V): Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord, ook voor het laatste element, dat nieuw is. Dat is een goede zaak.

Ik heb niet goed begrepen of de compensatie waarin u voorziet, een voorafname is op de tegemoetkoming voor personen met een handicap dan wel of het een extra tegemoetkoming van uw departement betreft?

02.05 Marie-Christine Marghem, ministre: La proposition est que ce serait un supplément de l'allocation sociale. Mais ce supplément serait intégré dans le cadre des allocations sociales et ne relève donc pas de ma compétence. Pour répondre au médiateur, j'ai fait une proposition mais, d'une part, le médiateur n'y a pas encore répondu et, d'autre part, s'il faut la mettre en œuvre, ce n'est pas dans ma

02.03 Minister Marie-Christine Marghem: Het huidige wettelijke kader rechtvaardigt de retroactieve toekenning van het sociale tarief die de federale ombudsman voorstelt, niet. Dat is ook het geval in onze buurlanden. Het sociale tarief voor water wordt toegekend op basis van de situatie op 1 januari, terwijl het sociale tarief voor energie driemaandelijks wordt toegekend. Mijn administratie heeft zich niettemin de moeite getroost een voorstel te formuleren als reactie op de grieven van de ombudsman. Ik heb voorgesteld om een sociale toeslag te storten om de doorlooptijd van het dossier bij de FOD Sociale Zekerheid - Directie-generaal Personen met een handicap te compenseren. De federale ombudsman heeft niet gereageerd en er werd verder geen gevolg gegeven aan het voorstel.

De FOD Sociale Zekerheid is bevoegd voor de tenuitvoerlegging van een dergelijk voorstel.

Ik zal u eerlang de uitbreiding van het voordeel van het sociaal tarief voor gas tot de huurders van de sociale huisvestingsmaatschappijen en gelijkgestelden voorstellen. In totaal gaat het over 1.800 gezinnen.

02.04 Nahima Lanjri (CD&V): Ce dernier élément de la réponse de la ministre est positif. Toutefois, s'agit-il d'une compensation supplémentaire ou d'une avance sur l'allocation pour personnes handicapées?

02.05 Minister Marie-Christine Marghem: Er wordt voorgesteld dat het om een toeslag op de sociale uitkering zou gaan, maar dat behoort niet tot mijn bevoegdheid. Ik heb een voorstel

compétence.

02.06 Nahima Lanjri (CD&V): Mevrouw de minister, indien ik u goed begrijp, wil u de uitkeringen verhogen, wat echter eigenlijk al gebeurt. Immers, op het moment dat iemand een erkenning krijgt als persoon met een handicap, ontvangt hij ook de uitkering van de periode vóór de erkenning. Hij krijgt die uitkering al.

Wat wij nu voorstellen en wat de logica zelve zou zijn, is dat voor het sociaal tarief hetzelfde zou worden gedaan. Wanneer immers wordt vastgesteld dat de betrokken persoon eigenlijk een erkenning als gehandicapte zou moeten krijgen, wat in het ene geval al een jaar geleden moet zijn gebeurd en in het andere geval al twee jaar, dan wordt dat niet opgelost met de oplossing die u voorstelt. Hij is in voorkomend geval immers nog altijd een tweetal jaar het sociaal tarief misgelopen, indien ik een en ander goed begrijp.

Het is dan ook geen argument dat de buurlanden dat niet doen. Misschien zijn de buurlanden immers wel sneller in de behandeling of de toekenning van de beslissing over iemands handicap. De betrokkenen lopen dat sociaal tarief in dat geval ook niet mis.

Misschien moet er ook worden gedacht, mevrouw de minister, aan een aanpassing van de wetgeving. U zegt dat u de regels volgt en dat de wetgeving momenteel niet toelaat om een en ander retroactief toe te passen. U kunt zelf de wetgeving op dat vlak aanpassen of het Parlement kan met een voorstel voor een aanpassing komen. Het gaat immers uiteindelijk om personen die, als de beslissing eerder zou zijn gevallen, het sociaal tarief zouden hebben gekregen en die het nu mislopen.

Ik vind het goed dat u constructief probeert mee te denken, mevrouw de minister, en dat u wilt zien wat u kunt doen. Dat vind ik goed. Ik hoop dat uw diensten nog verder overleg kunnen plegen met de ombudsman. Eventueel kan het dossier ook mondeling worden toegelicht. De oplossing die u voorstelt, lijkt mij echter niet de juiste oplossing. Misschien zie ik het verkeerd, maar ik denk dat het probleem ten gronde nog niet is opgelost, omdat personen nog altijd één of twee jaar het sociaal tarief kunnen mislopen.

Dat geldt des te meer omdat de uitkeringen voor personen met een handicap al niet hoog zijn. Ik vind het dan ook niet meer dan logisch dat zij retroactief krijgen waar zij recht op hebben. In uw bevoegdheidsdomeinen zouden de rechten ook retroactief toegekend moeten worden. Ik begrijp wel dat u zegt dat dat momenteel nog niet kan, omdat het wettelijk nog niet toegestaan is. De wetten kunnen echter aangepast worden indien daartoe noodzaak blijkt of indien een aanpassing gerechtvaardigd is.

02.07 Wouter Raskin (N-VA): Mevrouw de minister, ik wil mij aansluiten bij de repliek van mijn collega.

Het antwoord is mij niet helemaal duidelijk. Zijn de maatschappelijke uitkeringen waarover u spreekt, niet de uitkeringen die retroactief worden uitgekeerd, waarop wij aandringen? Of gaat het om een surplus om een en ander te compenseren? Het is mij niet duidelijk. Ik

geformuleerd, waarop de federale Ombudsman nog niet heeft geantwoord.

02.06 Nahima Lanjri (CD&V): La ministre a par conséquent l'intention de majorer l'allocation, mais c'est déjà une réalité, puisqu'au moment où le statut de personne handicapée est octroyé, l'intéressé perçoit également l'allocation à titre rétroactif. Nous proposons d'en faire de même pour le tarif social. L'argument invoqué de l'absence d'une mesure analogue dans les pays voisins ne tient pas la route, car les décisions concernant la reconnaissance du statut de personne handicapée y sont peut-être prises plus rapidement.

Peut-être devrions-nous adapter la législation, à l'initiative de la ministre ou du Parlement, pour garantir la rétroactivité de l'une ou l'autre mesure. Je me réjouis que la ministre recherche une solution dans un esprit constructif et j'espère que ses services poursuivront la concertation avec le médiateur. La solution proposée ne me paraît toutefois pas idéale étant donné que certaines personnes handicapées risquent encore de devoir se passer de tarif social pendant un certain temps alors que leurs allocations ne sont déjà pas très élevées.

02.07 Wouter Raskin (N-VA): Les allocations sociales dont vous parlez ne sont-elles pas celles versées avec effet rétroactif sur lesquelles nous insistons? Ou s'agit-il d'un surplus qui sert de compensation? Je me demande si

vraag mij af of de maatschappelijke uitkeringen wettelijk gezien dan wel kunnen.

Ik sluit mij aan bij mevrouw Lanjri. Wanneer wij vaststellen dat de huidige wetgeving niet volstaat om het probleem aan te pakken, bekijken wij ze misschien best opnieuw. Anno 2016 moet het toch mogelijk zijn elektronisch een aantal gegevens van de ene administratie te matchen met die van een andere administratie.

Ik wil hieraan toevoegen dat het voorstel van de ombudsmannen zeer constructief is en dat het eindresultaat dat zij voor ogen hebben, zeer nobel is. Wij steunen dat allemaal. Ik meen dat het probleem op een elektronische manier moet worden opgelost. Papier kost extra geld en vraagt administratieve inspanningen van de personen met een handicap. Anno 2016 moeten wij de huidige wetgeving toch zo kunnen aanpassen dat er een efficiënte manier van werken ontstaat die aan de noden van die specifieke doelgroep tegemoetkomt

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Mevrouw de minister, ik wil graag nog een suggestie doen over de manier van werken.

Het moet toch mogelijk zijn om vragen van Vlaamse collega's ten minste gedeeltelijk in het Nederlands te beantwoorden? Ik weet dat u het antwoord perfect kunt voorlezen. Het is een kwestie van organisatie met uw medewerkers en de administratie; vanuit taalkhoffelijkheidsoogpunt zou dat beter zijn.

02.08 Marie-Christine Marghem, ministre: Monsieur le président, vous avez parfaitement raison.

Pour ces deux questions qui sont pratiquement similaires, j'avais une réponse en français et une réponse en néerlandais mais qui ne se recourent pas. Je propose d'être plus directe...

De **voorzitter**: Het moet natuurlijk hetzelfde antwoord zijn in de twee talen.

02.09 Nahima Lanjri (CD&V): Ik kies het antwoord dat het meest aan mijn verwachtingen beantwoordt.

02.10 Marie-Christine Marghem, ministre: Je vais être plus directe.

Je propose que l'on repose la question à la prochaine séance, si cela vous agréé. Ou alors, je vous envoie par écrit le contenu de l'autre réponse en néerlandais, qui est beaucoup plus longue puisqu'elle reprend toute la législation de A à Z.

Le **président**: Cela doit être la même réponse en termes de contenu.

02.11 Marie-Christine Marghem, ministre: Ce n'est pas tout à fait la

légalement, les allocations sociales peuvent être utilisées dans ce cadre.

Si le cadre législatif actuel s'avère insuffisant pour gérer le problème, il serait préférable de le réformer. Il doit être possible de comparer les données de différentes administrations par voie électronique.

Nous soutenons la proposition constructive des médiateurs. La solution au problème passe par le support électronique. Les documents papier coûtent plus cher. La législation actuelle doit être adaptée aux besoins des personnes handicapées.

Le **président**: Ne serait-il pas possible, sur le plan organisationnel, de répondre aux questions posées par nos collègues flamands au moins en partie en néerlandais? Cette attitude serait plus courtoise sur le plan linguistique et je voudrais expressément proposer cette démarche à la ministre.

02.08 Minister **Marie-Christine Marghem**: Voor deze twee vragen had ik een antwoord in het Frans en een antwoord in het Nederlands, maar die stemmen niet overeen.

Le **président**: La réponse doit évidemment être identique dans les deux langues.

02.10 Minister **Marie-Christine Marghem**: Ik stel voor dat u die vraag opnieuw zou stellen tijdens de volgende vergadering, tenzij u een schriftelijk antwoord in het Nederlands in extenso verkiest.

même, donc je vais joindre les deux réponses.

Le **président**: C'est une question de courtoisie.

02.12 **Marie-Christine Marghem**, ministre: Monsieur le président, je vais faire une réponse commune aux deux parlementaires, par écrit.

Le **président**: Parfait.

*La réunion publique de commission est levée à 12.53 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.53 uur.*